

Měsíčník EU aktualit

číslo 17,
únor 2005

strana 2	Priority Evropské komise na období 2005 až 2010
strana 3	Oživení Lisabonské strategie - větší důraz na hospodářský růst
strana 4	Nový program EU na podporu malých a středních podniků
strana 9	Analýza: Fúze a akvizice - ujíždí Evropě asijský rychlík?
strana 11	Téma měsíce:
Finanční perspektiva EU na období 2007-2013 a pozice ČR

EU OFFICE

Česká spořitelna, a.s.
Poláčkova 1976/2
140 00 Praha 4
tel.: +420 261 073 308
fax: +420 261 073 004
EU_office@csas.cz
<http://www.csas.cz/eu>

Petr Zahradník
manažer EU Office
+420 261 073 019
pzahradnik@csas.cz

Jan Jedlička
+420 261 073 484
jjedlicka@csas.cz

Alena Smolíková
+420 261 073 308
asmolikova@csas.cz

pod záštitou p. Pavla Kysilky
hlavního ekonoma a
člena představenstva České spořitelny

Vážený čtenáři,

i méně pečliví pozorovatelé zaregistrovali v dosavadním krátkém průběhu roku 2005 v evropském integračním dění, že klíčovými tématy letošního ledna se bezkonkurenčně staly průběh ratifikace Ústavy pro Evropu a vytváření nové finanční architektury pro nadcházející fiskální období 2007-2013. Lze si navíc téměř s jistotou tipnout, že tato témata zůstanou spolehlivě nejdůležitější i v dalším průběhu roku 2005, a velmi pravděpodobně i přes jeho horizont.

A my se jim samozřejmě adekvátně věnujeme a budeme věnovat i na stránkách Měsíčníku EU aktualit.

Již v minulém čísle jsme přinesli deskripci toho, čemu říkáme nový finanční rámec 2007-2013 v kontextu uvažovaných změn nástrojů a zaměření regionální politiky EU. Tentokrát představuje naše téma analytický materiál, přivádějící nás k výstupům ohledně předpokládaných dopadů tohoto rámce jak pro jednotlivé členy EU, tak i explicitně pro Českou republiku. Jinak řečeno, klíčovým předmětem tohoto materiálu je porovnání toho, jak by se měl změnit nárok na finanční zdroje Společenství oproti stávajícímu stavu.

Diskuse ohledně ratifikace Ústavy pro Evropu nás začíná stavět do nepříliš záviděníhodné a oproti jiným zemím doslova izolované pozice nerozhodného, který ani neví, jakým způsobem se k přijetí tohoto dokumentu vyjádří. Je samozřejmě zcela v pořádku, že diskusní stránky sdělovacích prostředků a nejrůznější konferenční fóra jsou plna více či méně zasvěcené debaty příznivců či odpůrců Ústavy pro Evropu. Není však v pořádku, že se stáváme vlastně jedinou členskou zemí Unie, která dosud neví, podle jaké procedury bude Ústavu přijímat či odmítat. Nemluvě o tom, že již existuje zatím nepočtená skupina zemí, která se kladně vyjádřila k jejímu přijetí a tím symbolizovala svoji sounáležitost s evropským integračním děním, přičemž zřejmě nekladla až tak velký důraz na ztotožnění se s každým jednotlivým článkem ústavního návrhu.

Velmi důležitá – a s podobou vytváření nového finančního rámce 2007-2013 přímo spojená – je pak nová vývojová etapa Lisabonské strategie. Tuto záležitost je možné rovněž považovat do jisté míry za průlomovou zejména v tom, že v nové lisabonské agendě již budeme obtížněji hledat ideologická a proklamativní hesla a více v ní nalezneme nástin společnosti, jež se má opírat o zdravě a dlouhodobě dosahovaný hospodářský růst. Může však být současně pravdou, že nová lisabonská agenda se může stát kolbištěm pro boj mezi různými členskými zeměmi EU, kupříkladu mezi tradičním jádrem Unie a loňskými nováčky.

Lze zřejmě souhlasit bez ohledu na přesvědčení o správnosti současné integrační cesty, že ona přesycenost zásadními tématy může být vzrušující a pro členství každé země v EU a jeho úspěch fatální.

Můžeme se zaručit, že odraz rozluštění zatímních tajemek těchto hádanek a rébusů naleznete na stránkách příštích čísel Měsíčníku EU aktualit. U toho stávajícího Vám přeji příjemné čtení a mnoho z něj vyplývajících úvah a myšlenek.

Petr Zahradník

Během měsíce ledna Evropská komise představila své priority na období do roku 2010. V zásadě se dají shrnout do třech hlavních linií: prosperita, solidarita a bezpečnost. I v následujících pěti letech bude post evropského ombudsmana zastávat Řek Nikiforos Diamandouros. Rada EU pro finanční a ekonomické záležitosti v souladu s doporučením Komise schválila český konvergenční program, podle něhož se pod referenční tříprocentní hranici schodku veřejných financí k HDP dostaneme v roce 2008.

POLITIKA

Priority Evropské komise na roky 2005-2010

Partnerství pro prosperitu, solidaritu a bezpečnost - to je to, co chce předseda Evropské komise José Barroso nabídnout evropským občanům v následujících letech. Strategické priority Komise na období 2005-2010, které mají tři hlavní linie, představil koncem ledna Barroso Evropskému parlamentu:

1. Prosperita:

- zajistit lepší podnikatelské prostředí, celoevropský režim se stejnými právy pro zakládání podniků,
- 3 % HDP na výzkum a vědu, zlepšit financování vyššího vzdělání, zvýšit přitažlivost EU pro vědce a výzkumníky,
- vytvářet podmínky pro zvyšování zaměstnanosti, čelit stárnutí obyvatel vyšší mobilitou pracovníků a imigrací.

2. Solidarita:

- potírat rozdíly mezi bohatými a chudými členy EU, prosazovat rozvoj venkova a zabránit jeho vyliďňování,
- zlepšovat účinné využití energií, lépe pečovat o přírodní a energetické zdroje,
- chránit základní lidská práva a potírat diskriminaci, uplatňovat solidaritu vůči imigrantům a rozvojovému světu.

3. Bezpečnost:

- zefektivnit boj proti terorismu, posílit akceschopnost policejních, celních, soudních a zpravodajských orgánů,
- dospět k integrovanému řízení vnějších hranic a vízové politiky, zajistit uznávání soudních rozhodnutí,
- vybudovat systémy včasného varování proti povodním a dalším důsledkům klimatických změn, proti důsledkům případného použití zbraní hromadného ničení, proti šíření nakažlivých nemocí,
- zmenšit závislost unie na dovozu ropy.

Tyto tři priority jsou zasazeny do celkového kontextu: Evropská unie potřebuje silný jednotný hlas na mezinárodní scéně. Bližší pohled na stanovené priority naznačuje, že se Komise snaží potýkat s problémy při reformě tradičního evropského ekonomického a sociálního modelu. Barrosova Komise, která je dosti liberálně naladěna, se snaží zajistit vyšší konkurenceschopnost a přátelštější podnikatelské prostředí, aby při tom ale moc neutrpěl sociální stát a ochrana životního prostředí.

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=SPEECH/05/43>

Evroposlanci řekli ANO Ústavě

Evropský parlament v polovině ledna schválil výraznou většinou hlasů návrh Smlouvy o Ústavě pro Evropu. Evropští poslanci odsouhlasili Ústavu poměrem hlasů 500 ku 137. Zbylých 40 se zdrželo hlasování. Největšími pesimisty se v poměrném vyjádření ukázali být čeští zástupci. Z 24 českých zástupců jich hlasovalo pro pouze sedm.

Z politického hlediska nebylo hlasování v Evropském parlamentu příliš důležité. Dvouletý proces ratifikace se teprve rozbíhá a největší problémy se očekávají při ratifikaci v některých členských státech. Aby Ústava vstoupila v platnost, musí ji schválit všechny členské země EU (ať už rozhodnutím národního parlamentu či formou všelidového hlasování). Zatím ji schválily pouze tři státy: Litva, Maďarsko a Slovinsko. První stát, kde budou v referendu rozhodovat občané, bude 20. února Španělsko.

<http://www2.europarl.eu.int/omk/sipade2?PUBREF=-//EP//TEXT+PRESS+DN-20050112-1+0+DOC+XML+V0//EN&L=EN&LEVEL=2&NAV=X&LSTDOC=N#SECTION1>

Diamandouros pokračuje jako Evropský ombudsman

Řek Nikiforos Diamandouros, který je evropským ombudsmanem již od ledna 2003, byl Evropským parlamentem znovuzvolen na následující pětileté období. Zajistil si podporu 564 europoslanců, když jeho soupeř Ital Giuseppe Fortunato získal pouze 45 hlasů.

Priority ombudsmana Diamandourose:

- zajistit, aby občanská práva vyplývající z evropské legislativy byla respektována na každé úrovni Unie,
- zasadit se o to, aby evropské instituce ve svém veškerém konání dodržovaly nejvyšší standardy administrativy,
- garantovat, aby úřad ombudsmana sloužil občanům co nejefektivněji.

<http://www.euro-ombudsman.eu.int/home/en/default.htm>

EKONOMIKA A EURO

Ecofin schvaluje konvergenční program ČR

Ministři financí členských států EU schválili na zasedání Rady EU aktualizovaný Konvergenční program České republiky na období 2004-07, včetně připomínek, které k němu měla Evropská komise. Vyzvali Prahu k přísnější rozpočtové politice ve středně- a dlouhodobém výhledu, zejména k zavedení reformu systémů důchodového zabezpečení a zdravotnictví.

Podobně byla schválena opatření ČR, Polska, Slovenska, Kypru a Malty pro odstranění nadměrného rozpočtového deficitu. Rada EU souhlasila s názorem EK, že opatření zatím postačují pro dosažení hranice tříprocentního schodku veřejných financí ve lhůtách stanovených v jejich konvergenčních programech. Česká republika chce snížit deficit pod 3 % HDP do roku 2008.

Rada EU se ve shodě s Komisí domnívá, že ČR tohoto cíle dosáhne, pokud vláda skutečně provede plánované škrty ve veřejných výdajích. Za riskantní považuje, pokud nebudou zavedeny reformy, které vezmou v úvahu zvýšené náklady na zdravotnictví a důchody spojené se stárnutím obyvatelstva.

Ministři souhlasili s návrhem EK pokračovat v proceduře pro překročení povoleného deficitu vůči Maďarsku. Podle nich opatření vlády nestačí ke splnění cílů z maďarského konvergenčního programu. Maďarsko není členem eurozóny, takže vůči němu nelze uplatňovat finanční sankce. Ty by mohly hrozit naopak Řecku. Rada dále konstatovala, opět ve shodě s doporučením EK, že Řecko neudělalo dost pro snížení deficitu, a vyjádřila obavu, že problém potrvá i v roce 2005.

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/05/20>

Základní parametry Konvergenčního programu ČR

v %	2004	2005	2006	2007
Růst HDP	3,8	3,6	3,7	3,8
Inflace HICP	2,7	3,2	2,6	2,2
Vládní dluh k HDP	38,6	38,3	39,2	40,0
Saldo veřejných financí k HDP	-5,2	-4,7	-3,8	-3,3

ZAHRANIČNÍ OBCHOD

Dohoda o volném obchodu s Ukrajinou?

Evropský komisař pro obchod Peter Mandelson prohlásil, že pokud bude Ukrajina pokračovat s reformami, bude možno uzavřít dohodu o volném obchodu mezi EU a Ukrajinou. Jedná se však spíše o dlouhodobý cíl.

Podle Mandelsona by mohla Unie přiznat Ukrajině status tržní ekonomiky. To by ale musel Kyjev upustit od cenové regulace a reformovat úpadkové právo a refundaci daně z přidané hodnoty.

V současnosti se probíhající obchodní vyjednávání zaměřují na zlepšení přístupu ukrajinské oceli a textilních výrobků na evropské trhy. „Toto jsou klíčové obchodní oblasti mezi EU a Ukrajinou, reprezentující třetinu ukrajinského exportu“, uvedl Mandelson. V roce 2003 zobchodovala Ukrajina s Uníí zboží a služby v hodnotě 14,5 miliardy euro.

JEDNOTNÝ VNITŘNÍ TRH

Zadávání veřejných zakázek on-line

Evropská komise zveřejnila Akční plán o zadávání veřejných zakázek přes internet, jehož záměrem je asistence členským státům při implementaci příslušné směrnice z dubna loňského

roku. Cílem je umožnit jakémukoliv podnikateli s počítačem a přístupem na internet ucházet se po síti o veřejné zakázky ve všech zemích Evropské unie.

Akční plán se vztahuje k období 2005 až 2007 a vyjmenovává kroky, které je pro zavedení systému třeba udělat. Dokument počítá mimo jiné s tím, že do konce ledna 2006 členské státy zavedou potřebnou legislativu pro zavedení a fungování systému. Do konce 2007 by se pak národní systémy měly naplno rozběhnout.

„Elektronické zadávání zakázek představuje opravdovou výhodu pro nakupující i pro dodavatele, nejvíce však pro daňové poplatníky, kteří veřejné nákupy nakonec financují,“ uvedl komisař pro vnitřní trh a služby Charlie McCreevy. Veřejné zakázky v EU mají 16procentní podíl na HDP.

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/05/66>

Ecofin rozšiřuje Lamfalussyho proces na bankovníctví

Rada EU k ekonomickým a finančním záležitostem (Ecofin) souhlasí s rozšířením Lamfalussyho procesu na bankovníctví, pojišťovnictví a penzijní fondy.

Lamfalussyho proces je plán založený na 4 úrovních, jehož smyslem je urychlení pokroku v zavádění evropské legislativy a zároveň umožňuje širokou konzultaci se všemi hráči na trhu.

Na první úrovni má dojít ke shodě v zásadních principech, které se stanou součástí směrnice. Ve druhé úrovni Komise ve spolupráci s Výborem evropských regulátorů na trzích s cennými papíry (CESR) formuluje detailnější prováděcí legislativu. CESR ve třetí úrovni zajišťuje konzistentní interpretaci a aplikaci legislativy na národních úrovních. Na čtvrté úrovni provádí vynuocování a dohled opět Evropská komise.

Byl navržen skupinou expertů v čele s baronem Lamfalussym a prvně se uplatnil jako součást Akčního plánu finančních služeb při zavádění nové legislativy u cenných papírů.

Nyní se má uplatňovat i pro zavádění legislativy upravující bankovníctví, pojišťovnictví a penzijní fondy. „Aplikace Lamfalussyho principu zvyšuje pružnost legislativního procesu“, vysvětluje své rozhodnutí Ecofin.

http://ue.eu.int/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/fr/ecofin/83427.pdf

PODNIKÁNÍ

Oživení Lisabonské agendy: větší důraz na růst

Větší zaměření, zjednodušení a národní přivlastnění si agendy – to by měly být zázračné kúry, které tým José Barrosa ordinuje na oživení Lisabonské strategie.

Evropská komise představila návrh nové strategie EU pro rozvoj hospodářského růstu a zaměstnanosti, jehož cílem je oživení Lisabonské agendy. Navrhovaná opatření by podle Komise mohla v roce 2010 vést k 3% růstu HDP a k vytvoření

V prvních únorových dnech Evropská komise představila návrh na oživení Lisabonské strategie. Novinkou – a pro některé europoslance kontroverzním bodem – je větší důraz na hospodářský růst a zaměstnanost na úkor sociální a environmentální politiky. Komise schválila program ve výši 36 milionů euro, jenž se zaměřuje na rozšíření poskytování úvěrů pro malé a střední podniky a orientuje se hlavně na nové členské země. Chorvatsko chce vstoupit do Evropské unie v roce 2009.

6 miliónů pracovních míst. Návrh vychází z doporučení Kokovy zprávy a bude sloužit pro střednědobou revizi Lisabonské strategie na březnovém zasedání Evropské rady.

Evropská komise nyní navrhuje zaměřit se především na opatření podporující růst a zaměstnanost. V centru pozornosti Evropské komise jsou tyto tři oblasti:

1. Evropa – atraktivnější místo pro investice i pracovní místa

- Dokončení jednotného trhu v oblastech, které mohou zajistit skutečný růst a zvýšení zaměstnanosti a které mají bezprostřední význam pro spotřebitele (služby, regulovaná povolání, energie, veřejné zakázky a finanční služby, vyvážená dohoda o systému REACH, která bere do úvahy dopad konkurenceschopnosti, inovací a malé a střední podniky).
- Zajištění otevřeného a konkurenčního trhu uvnitř i vně EU: přesměrování státních podpor do odvětví s vyšším potenciálem, vytváření příznivého podnikatelského prostředí pro malé a střední podniky, zpřístupnění trhů v třetích zemích.
- Zlepšení a zjednodušení evropských a národních předpisů s cílem snížit administrativní náklady.
- Rozšíření a zlepšení evropské infrastruktury.
- Snaha o prosazení patentu Společenství a posun vpřed v oblasti konsolidovaného základu daně z příjmu podniků.

2. Znalosti a inovace pro růst

- Zvýšení výdajů na výzkum a vývoj na 3 % HDP.
- Podpora informačních a komunikačních technologií, rozvoje inovačních míst spojujících regionální střediska, univerzity a podniky.
- Podpora evropských plánů v oblasti technologií pomocí veřejného a soukromého partnerství
- Podpora silné evropské průmyslové základny mobilizací partnerství veřejného a soukromého sektoru.
- Vytvoření Evropského technologického institutu, ve kterém by byly soustředěny nejlepší myšlenky, nápady a podniky.

3. Vytváření většího počtu kvalitnějších pracovních příležitostí

- Zainteresovat více lidí na hledání zaměstnání, zejména opatřeními na snížení nezaměstnanosti mládeže (Evropská iniciativa mládeže) a modernizací systému sociálního zabezpečení.
- Zvyšovat přizpůsobivost pracovníků a podniků a pružnost trhů práce odstraňováním překážek volnému pohybu pracovních sil.
- Reformou strukturálních fondů a fondu soudržnosti investovat do lidského kapitálu a přispívat k lepšímu vzdělávání a zvyšování kvalifikace.

Pro lepší koordinaci a naplňování Lisabonské strategie jsou vlády členských zemí vyzvány k určení „pana/paní Lisabon“. Tato osoba bude odpovědná za uskutečňování strategie v daném státě. Česká vláda touto funkcí již loni v listopadu pověřila místopředsedu vlády pro ekonomiku Martina Jahnha.

Prosazení návrhu Komise bude nejspíše tvrdým oříškem. Kritické hlasy se ozývají zejména ze socialistické frakce v Evropském parlamentu, jejímž členům je trnem v oku zejména upřednostnění hospodářského růstu před sociální a environmentální politikou.

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/05/130>

Nový program na podporu malých a středních podniků

Evropská komise schválila program ve výši 36 milionů euro, jehož cílem je zvýšit možnosti a důvěru finančních institucí v poskytování půjček malým a středním podnikům. Program se orientuje převážně na nové členské státy, včetně ČR.

Malé a střední podniky, které tvoří obvykle páteř vyspělých tržních ekonomik, mají oproti svým větším konkurentům často ztížený přístup k úvěrům a vyšší transakční náklady – banky je považují za riskantní skupinu. Nový program by měl stimulovat banky, aby tomuto sektoru půjčovaly více.

Na programu se kromě Komise bude podílet Evropská banka pro obnovu a rozvoj, Evropská investiční banka, Evropský investiční fond a Kreditanstalt für Wiederaufbau.

Prvních šest milionů euro bude využito pro technickou podporu a hledání možností v těch členských státech Unie, kde je nízká úroveň poskytování půjček. Kromě technické podpory budou mít banky v jednotlivých státech možnost získat záruky za úvěry poskytnuté malým a středním podnikům.

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/05/13>

ZAMĚSTNANOST A SOCIÁLNÍ POLITIKA

EU otevírá debatu o ekonomické migraci

Evropská komise přijala zelenou knihu „Evropský přístup k řízení ekonomické migrace“. Cílem je vyvolání debaty o tom, jak nejlépe regulovat vstup a rezidenci občanů třetích zemí, kteří hledají zaměstnání v Evropské unii.

Pravidla pro připouštění občanů nečlenských zemí EU na domácí pracovní trh se v jednotlivých členských státech podstatně liší. To způsobuje administrativní problémy jak evropským podnikům hledající pracovní sílu mimo EU, tak i těmto zahraničním pracovníkům.

Hlavní body zelené knihy:

- **Stárnutí evropské populace** – pokles porodnosti a prodloužení lidského života vedou ke snížení pracující populace v EU z nynějších 303 milionů na 297 milionů v roce 2020, což se negativně odrazí v hospodářském růstu. Ekonomická migrace je proto nezbytná pro udržení tempa růstu HDP. O příliv imigrantů na práci existuje mezi světovými ekonomickými bloky konkurence.
- **Nedostatky pracovníků v některých sektorech** – týká se především sektorů informačních technologií, zdravotnictví

a stavebnictví. To vznáší otázku, zda by neměl existovat horizontální přístup (společná pravidla pro vstup) nebo sektorový přístup umožňující krátkodobý rychlý přístup zahraničních pracovníků k vyrovnání těchto nedostatků.

- **Ilegální imigrace** – dlouhodobá politika požaduje umožnit legální ekonomickou imigraci, nyní je v řadě členských zemí nedostatek na trhu práce nahrazován nelegálními pracovníky.

- **Národní vs evropská pravidla** – právo každého členského státu na vpuštění imigrantů zůstává, uznává ho i nová Ústavní smlouva. Komise to v zelené knize akceptuje, ale zároveň zdůrazňuje potřebu harmonizovat procedury a kritéria pro přístup. Rozhodnutí o počtu povolení pro zahraniční pracovníky zůstane v kompetenci států.
- **Zelená karta / povolení pracovat a žít** – cílem je i vyvolat širokou diskusi o rozsahu platnosti vstupních povolení, poskytnutých na úrovni EU. Možností je zavedení obdoby americké „zelené karty“, která by jednotlivcům dávala právo pracovat všude v EU.
- **Přístupové procedury** – zelená kniha vznáší otázku, zda by mělo existovat preferenční pravidlo, tedy zda může být pracovní místo obsazeno cizincem, pouze pokud neexistuje vhodný domácí kandidát. Podobné jsou i otázky, zda bude povolován vstup cizích pracovníků pouze do určitých potřebných sektorů, nebo všem, kteří splní daná kritéria (vzdělání, jazykové znalosti, pracovní zkušenosti, apod.).
- **Práva a integrace** – jednotlivec, který získá právo pracovat v EU, musí získat legální status, který mu bude garantovat ekonomická a sociální práva. Otázkou je, zda by tato práva neměla být odstupňována podle délky pobytu.

Příspěvky k zelené knize budou přijímány do dubna a veřejné slyšení se bude konat v červenci. Na základě toho Komise připraví příslušnou směrnici, nejspíše na konci roku 2005.

http://europa.eu.int/comm/justice_home/doc_centre/immigration/work/doc/com_2004_811_en.pdf

ENERGETIKA A DOPRAVA

Malý pokrok v liberalizaci trhu s plynem a elektřinou

Pravidelná roční zpráva o energetickém trhu v EU z dílny Evropské komise kritizuje členské státy za nedostatečné množství kroků, které udělaly k otevření svých národních trhů s elektřinou a plynem.

Směrnice o liberalizaci energetických trhů stanovují, že společnosti mají mít možnost vybrat si nejlepší dohodu o dodávkách plynu a elektřiny do 1. července 2004. Domácnosti mají mít možnost volného výběru dodavatele v rámci celé EU v roce 2007.

Cílem liberalizace je rozšíření konkurence a snížení cen. K tomu podle Komise částečně došlo. Ceny elektřiny ve většině zemích klesly ve srovnání s rokem 1995 v reálném vyjádření o deset až 15 procent. Pro velké spotřebitele až o více než 25 %.

„Zpráva ukazuje obrovské rozdíly ve snaze otevření trhu členskými zeměmi, ale já očekávám výrazné zlepšení jakmile budou směrnice zcela zrealizovány,“ uvedl komisař pro energetiku Andris Piebalgs.

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/05/11>

ROZŠÍŘENÍ

Chorvatsko chce uzavřít vyjednávání v r. 2007

Chorvatsko chce uzavřít vstupní rozhovory s EU do roku 2007 a připojit se k Unii v roce 2009. Chorvatský premiér Ivo Sanader se zavázal, že jeho země udělá vše pro spolupráci s Mezinárodním soudním tribunálem pro bývalou Jugoslávii, který obvinil pár chorvatských generálů ze spáchání válečných zločinů.

Sanader rovněž očekává, že vstupní vyjednávání bude přímo zaměřené na členství – ne jako v případě Turecka, kde vyjednávání má otevřený konec.

Negociace se bude odehrávat v rámci 36 kapitol (oproti 31 v poslední vlně), neboť některé kapitoly byly rozděleny.

Koncem ledna ale komisař pro rozšíření Olli Rehn vyjádřil nespokojenost se spoluprací Záhřebu s Mezinárodním soudním tribunálem. „Kdyby měla Komise dát své doporučení na základě dnešních informací, otevření vstupních rozhovorů s Chorvatskem bych nedoporučil“, řekl doslova.

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=SPEECH/05/20>

Europoslanci nabídli Ukrajině perspektivu v EU

Evropský parlament drtivou většinou hlasů (467 bylo pro, 19 proti a sedm se zdrželo hlasování) podpořil rezoluci,

Události

Albánský premiér se nechal slyšet, že by jeho země mohla vstoupit do EU v roce 2014. Evropská exekutiva odhalila dokument, který členským státům poskytuje radu se zaváděním daňových pobídek pro automobily s nižšími emisemi. Cílem je zabránit fragmentaci vnitřního trhu, neboť některé státy již tato opatření zavedly. Komise schválila balíček 260 milionů euro určených na financování regionálních projektů v rámci programů Interreg IIIA, PHARE, TACIS a CARDS.

kteřá Ukrajině nabídka jasnou evropskou perspektivu. Podle Evropské komise ale členství země v Unii není na pořadu dne.

Ukrajinské prezidentské volby poslanci považují za férové a domnívají se, že nastal čas pro rámcovou dohodu o přidružení Ukrajiny jinak než prostřednictvím sousedské politiky EU. To by mělo podpořit politické a hospodářské reformy plánované prezidentem Juščenkem.

Členské státy a Komise se však v otázce kandidatury Ukrajiny na vstup do EU drží při zemi. Komise zatím plánuje posílit vztahy s Kyjevem nabídnutím nové úrovně vztahů, až země dokáže pokrok v naplňování reforem.

Ukrajina má přitom o členství v EU silný zájem a vstupní vyjednávání by chtěla začít už v roce 2007.

<http://www2.europarl.eu.int/omk/sipade2?PUBREF=-//EP//TEXT+PRESS+DN-20050113-1+0+DOC+XML+V0//EN&L=EN&LEVEL=2&NAV=X&LSTDOC=N#SECTION4>

Albánie chce do EU v roce 2014

Podle albánského premiéra Fatose Nana, bude Tirana v letošním roce připravena uzavřít Stabilizační a asociační dohodu s EU a v roce 2014 se stane plným členem. „V roce 2014 budeme slavít 25. výročí pádu berlínské zdi, což se zdá být perfektním datem pro nové rozšíření“, řekl Nano.

„Vyjednávání o Stabilizační a asociační dohodě s Albánií pokračují“, řekl komisař pro rozšíření Olli Rehn. Pokrok bude záležet na parlamentních volbách (v červnu 2005) a tempu reforem. Podle něj ale současné albánské politické klima není přátelské k reformám.

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=SPEECH/05/20>

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

V EU začalo obchodování s emisemi CO2

Od začátku ledna zhruba 12 tisíc evropských průmyslových závodů v energetice a energeticky náročných oborech mají možnost zapojit se do obchodování s emisemi CO2.

Schéma obchodování s emisemi umožňuje společně překračujícím stanovené cíle emisí CO2 zakoupit povolenky na vypouštění od firem, které naopak vypouští méně, než by dle emisního plánu mohly. Ty tak mohou investice do „zelenějších“ technologií lépe zhodnotit.

Systém obchodování s emisemi zlepšil image Unie jako lídra v boji proti klimatickým změnám. Nesouhlas se ale ozývá z průmyslových kruhů, neboť EU zůstává v globálním měřítku osamocená a podkopává tím svou konkurenceschopnost.

Organizace pro ochranu životního prostředí byly nejprve ze systému nadšené, nyní si však stěžují, že bylo vydáno příliš mnoho povolenek, které tak nenuť podniky k úsporám.

Některé země navíc do obchodování nejsou zapojeny, neboť jejich alokační plány povolenek nebyly schváleny Komisí,

anebo tyto plány zatím nepředložily. Mezi tyto hříšníky patří Velká Británie, Itálie, Polsko, Česká republika a Řecko.

<http://www.europa.eu.int/comm/environment/climat/emission.htm>

Pobídky pro automobily s nižšími emisemi

Evropská komise odhalila dokument, poskytující členským státům radu se zaváděním daňových pobídek za účelem snížení emisí automobilů s dieselvými motory, a tak splnění přísnějších environmentálních standardů, než jaké nyní požaduje evropská legislativa.

Komise doporučuje nastavení limitu pro čerpání daňového zvýhodnění s emisemi ve výši 5 mg/km, což je hodnota, kterou splňují pouze auta s naftovým motorem vybaveným filtrem.

To představuje proti nejnovějšímu limitu platnému od letošního ledna ve výši 25 mg/km (norma Euro 4) snížení emisí o 80 %. Cílem dokumentu Evropské komise je zabránit fragmentaci jednotného vnitřního trhu, neboť některé členské státy již vlastní daňové pobídky zavedly a jiné je plánují.

Komise předpokládá, že ve druhé polovině roku 2005 bude moci předložit návrh nové směrnice, v níž budou obsaženy snížené emisní limity, kterých by nové automobily měly být schopny dosáhnout v roce 2010 (tzv. norma Euro 5).

http://europa.eu.int/comm/enterprise/automotive/pagesbackground/pollutant_emission/sec_2005_43.pdf

REGIONÁLNÍ POLITIKA

Komise schválila sadu regionálních programů

Evropská komise schválila balíček 260 milionů euro určený na přeshraniční a sousedskou spolupráci pro nové členské státy, kandidátské státy a třetí země v rámci programů Interreg IIIA, PHARE, TACIS a CARDS.

Cílem programů je zvýšit ekonomickou, sociální a teritoriální spolupráci mezi regiony. Mělo by ho využít až 57 milionů lidí. Programy jsou rozpočtovány až do roku 2006 a kromě EU se na jejich financování budou podílet i národní a regionální zdroje.

Typ programu	Země	Dotace EU (mil. EUR)
INTERREG IIIA	Česká republika, Polsko	34,5
INTERREG IIIA	Polsko, Slovensko	20,0
INTERREG IIIA	Slovensko, Česká republika	13,7
INTERREG IIIA	Itálie, Malta	5,1
Sousedský	Maďarsko, Slovensko, Ukrajina	27,8
Sousedský	Polsko, Bělorusko, Ukrajina	45,7
Sousedský	Slovensko, Maďarsko, Chorvatsko	26,0
Přeshraniční	Estonsko, Lotyšsko, Litva, Bělorusko, Rusko	27,0
Přeshraniční	Maďarsko, Rumunsko, Srbsko & Černá Hora	42,0

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/05/95>

Z dalších zajímavých informací, nezařazených do komentované rubriky Události, zaujala zpráva Generálního ředitelství EK pro zemědělství, která popisuje vyhlídky vývoje zemědělských trhů na období 2004-2011 a vliv rozšíření z loňského května. Začátkem ledna Rada EU schválila směrnici o rovnosti mužů a žen v přístupu a nabídce zboží a služeb. Podle šetření Eurostatu je celková daňová zátěž v ČR nižší než je průměr EU-25. Problémem jsou ale druhé nejvyšší příspěvky na sociální a zdravotní pojištění.

3. LEDNA

Konzultační dokument k směrnici o likvidaci odpadových olejů 75/439/EHS: <http://www.europa.eu.int/comm/environment/waste/oil/consultation.htm>

Roční report EU o amerických obchodních překážkách naznačuje potenciál pro vyřešení obchodních sporů:

http://www.europa.eu.int/comm/trade/issues/bilateral/countries/usa/pr231204_en.htm

4. LEDNA

Pomoc Evropské unie obětem přírodní katastrofy v jihovýchodní Asii: http://europa.eu.int/comm/press_room/presspacks/tsunami_asia/index_en.htm

Monitorování životního prostředí z vesmíru – výkon vegetace: http://ies.jrc.cec.eu.int/Vegetation_productivity.120.0.html

5. LEDNA

Zápis z plenárního zasedání Evropského energetického a dopravního fóra: http://www.europa.eu.int/comm/dgs/energy_transport/forum/works/meetings_en.htm

Vyhlídky zemědělských trhů na období 2004-2011 a vliv rozšíření Unie: http://europa.eu.int/comm/agriculture/publi/caprep/prospects2004b/index_en.htm

6. LEDNA

Nová směrnice o rovnosti mužů a žen v přístupu a nabídce zboží a služeb: http://www.europa.eu.int/comm/employment_social/news/2005/jan/equal_treatment_directive_en.html

Veřejná konzultace instituce SWIFT – odstranění technických bariér k integraci trhů:

<http://www.ecb.int/press/pr/date/2005/html/pr050105.en.html>

7. LEDNA

Vývoj rozpočtu Evropské unie v roce 2004: http://www.europa.eu.int/comm/budget/execution/utilisation/index_en.htm

Nový internetový portál pro ženy podnikatelky: http://www.europa.eu.int/comm/enterprise/entrepreneurship/craft/craft-women/womenentr_portal.htm

10. LEDNA

Komisař Mandelson posílil závazky z obchodních vztahů mezi EU a zeměmi z oblasti Afrika, Karibik a Pacifik:

http://www.europa.eu.int/comm/trade/issues/bilateral/regions/acp/pr010605_en.htm

Komise schvaluje nové standardy pro přenos osobních dat nečlenským zemím EU: http://www.europa.eu.int/comm/internal_market/privacy/modelcontracts_en.htm

Evropský účetní dvůr – výroční zpráva za rok 2003: <http://www.europa.eu.int/eur-lex/lex/JOhtml.do?uri=OJ:C:2004:324:SOM:EN:HTML>

ECB – roční přehled mezinárodní role eura: <http://www.ecb.int/press/pr/date/2005/html/pr050107.en.html>

11. LEDNA

Pátý report o vybírání DPH a kontrolních postupech: http://www.europa.eu.int/comm/budget/furtherinfo/index_en.htm#financing

Eurostat – produkce evropského rybolovu se mezi roky 1995 a 2002 snížila o 17 %: http://epp.eurostat.cec.eu.int/pls/portal/docs/PAGE/PGP_PRD_CAT_PREREL/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2005/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2005_MONTH_01/5-11012005-EN-AP.PDF

12. LEDNA

Europoslanci schválili podporu obětem tsunami 100 milionů euro: <http://www2.europarl.eu.int/omk/sipade2?PUBREF=-//EP//TEXT+PRESS+NR-20050112-1+0+DOC+XML+V0//EN&L=EN&LEVEL=2&NAV=X&LSTDOC=N#SECTION1>

Dohoda mezi EU a USA o podmínkách vyjednávání k ukončení dotací civilnímu letectví: http://www.europa.eu.int/comm/trade/issues/respectrules/dispute/pr110105_en.htm

13. LEDNA

Konzultace Evropské komise ke směrnici o nebezpečném odpadu: http://www.europa.eu.int/comm/environment/waste/hazardous/hazardous_consult.htm

Výzkum – komisař Potocnik: od „stability a růstu“ ke „znalostem pro růst“: http://www.europa.eu.int/comm/research/headlines/news/article_05_01_12_en.html

Evropský vesmírný průmysl na rozcestí: http://www.europa.eu.int/comm/space/news/article_1970_en.html

Eurostat – nové vydání Statistické ročenky regionů: http://epp.eurostat.cec.eu.int/pls/portal/docs/PAGE/PGP_PRD_CAT_PREREL/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2005/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2005_MONTH_01/1-13012005-EN-AP.PDF

14. LEDNA

Zdraví a ochrana spotřebitelů – financované programy na období 2003-2008: http://www.europa.eu.int/comm/health/ph_projects/project_en.htm

Ekonomické a finanční vztahy – předběžné termíny publikace on-line dokumentů: http://www.europa.eu.int/comm/economy_finance/publications/europeaneconomy_en.htm

17. LEDNA

Klíčové ekonomické indikátory v eurozóně: http://www.europa.eu.int/comm/economy_finance/indicators/key_euro_area/keyeuroarea_en.htm

Evropský výzkumný prostor – nový leták ve 20 jazycích: http://www.europa.eu.int/comm/research/era/index_en.html

18. LEDNA

Železniční doprava a interoperabilita – pracovní program na rok 2005 byl přijat: http://www.europa.eu.int/comm/transport/rail/era/wp_en.htm

Kalendárium

Představení Airbusu A380 – „Evropský příběh úspěchu“:

http://www.europa.eu.int/comm/trade/issues/sectoral/industry/aircraft/pr170105_en.htm

19. LEDNA

Lepší přístup k medikamentům pro chudé země?:

<http://www2.europarl.eu.int/omk/sipade2?PUBREF=-//EP//TEXT+PRESS+NR-20050118-1+0+DOC+XML+V0//EN&L=EN&LEVEL=2&NAV=X&LSTDOC=N#SECTION2>

Strukturální fondy byly v roce 2004 dobře využity ke zlepšení konkurenceschopnosti v regionech: <http://www.europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/05/55>

20. LEDNA

Komisař Almunia: reforma Paktu stability je na cestě:

<http://www2.europarl.eu.int/omk/sipade2?PUBREF=-//EP//TEXT+PRESS+NR-20050119-1+0+DOC+XML+V0//EN&L=EN&LEVEL=2&NAV=X&LSTDOC=N#SECTION1>

Práva cestujících letadly v Evropské unii:

http://www.europa.eu.int/comm/transport/air/rights/info_en.htm

21. LEDNA

Jak zlepšit připravovanou chemickou politiku REACH – slyšení v Evropském parlamentu:

<http://www2.europarl.eu.int/omk/sipade2?PUBREF=-//EP//TEXT+PRESS+NR-20050120-1+0+DOC+XML+V0//EN&L=EN&LEVEL=2&NAV=X&LSTDOC=N#SECTION1>

Nový report EK – Restrukturalizace posílila důležitost průmyslových vztahů: http://www.europa.eu.int/comm/employment_social/news/2005/jan/industrial_relations_2004_report_en.html

Geografické rozdělení platební bilance eurozóny a statistiky investiční pozice: http://www.ecb.int/press/pr/date/2005/html/pr050114_1.en.html

24. LEDNA

Národní reporty o využití biopaliv a ostatních obnovitelných paliv v dopravě: http://www.europa.eu.int/comm/energy/res/legislation/biofuels_members_states_en.htm

Dohoda o zavedení digitální televize v Evropě potvrzena:

http://www.europa.eu.int/information_society/newsroom/cf/itemlongdetail.cfm?item_id=1648

Výzkum – Proč ženy žijí déle než muži: http://www.europa.eu.int/comm/research/headlines/news/article_05_01_21_en.html

Eurostat – ve většině členských zemí dluh centrální vlády představuje více než 80 % veřejného dluhu: http://epp.eurostat.ec.eu.int/pls/portal/docs/PAGE/PGP_PRD_CAT_PREREL/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2005/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2005_MONTH_01/2-21012005-EN-AP.PDF

25. LEDNA

Výbor regionů – kohezní politika se nesmí stát nastavitelnou proměnnou evropského rozpočtu:

http://www.cor.eu.int/en/press/press_05_01115.html

Eurostat – HDP na obyvatele v regionech EU-25: http://epp.eurostat.ec.eu.int/pls/portal/docs/PAGE/PGP_PRD_CAT_PREREL/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2005/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2005_MONTH_01/2-25012005-EN-AP.PDF

26. LEDNA

Veřejná konzultace k Transevropským dopravním sítím TEN:

http://www.europa.eu.int/comm/ten/transport/2005_03_31_tent_consultation/index_en.htm

EU v rámci agendy z Doha žádá o zlepšení přístupu ke službám v členských zemích WTO: http://www.europa.eu.int/comm/trade/issues/sectoral/services/pr250105_en.htm

27. LEDNA

Zpráva o implementaci Hlavních směrů hospodářských politik v období 2003-2005:

http://www.europa.eu.int/comm/economy_finance/publications/european_economy/implement2004_en.htm

Druhý implementační report o strategii vnitřního trhu na období 2003-2006: http://www.europa.eu.int/comm/internal_market/en/update/strategy/index.htm

Probíhají přípravné práce pro založení Evropské výzkumné rady: <http://www.europa.eu.int/comm/research/press/2005/pr2501-2en.cfm>

28. LEDNA

Výroční zpráva EK o strukturálních reformách v roce 2005: http://www.europa.eu.int/comm/economy_finance/epc/epc_publications_en.htm#lisbon

Eurostat – daňové břemeno v EU se pohybuje od 29 % HDP v Litvě a Lotyšsku po 51 % ve Švédsku: http://epp.eurostat.ec.eu.int/pls/portal/docs/PAGE/PGP_PRD_CAT_PREREL/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2005/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2005_MONTH_01/2-28012005-EN-AP.PDF

28. LEDNA

Komise navrhuje dalších 200 mil. euro na pomoc Iráku: http://europa.eu.int/comm/external_relations/iraq/news/ip05_106.htm

Ambiciózní cíl Evropské unie stát se do roku 2010 nejdynamičtější a nejkonkurenceschopnější ekonomikou světa se nejspíše nenaplní. A důvodem ale nemusí být pouze nedostatečné investice do výzkumu či vzdělání, přetrvávající překážky fungování jednotného vnitřního trhu (zejména ve službách), rigidní trh práce či nepříznivé prostředí pro podnikatele. Podíl investic evropských společností na nejrychleji rostoucích trzích jihovýchodní Asie totiž klesá na úkor USA.

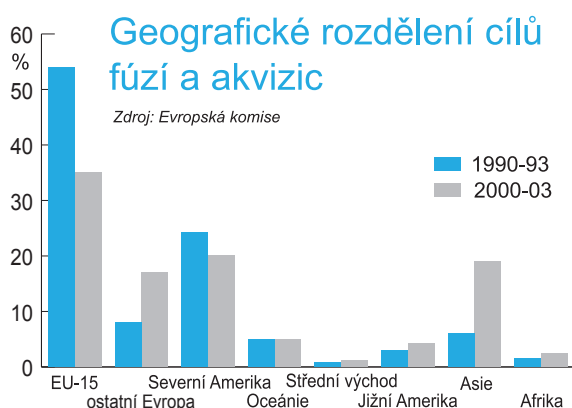
FÚZE A AKVIZICE - UJÍŽDÍ EVROPĚ ASIJSKÝ RYCHLÍK?

Z nedávno zveřejněné zprávy Evropské komise vyplývá, že v posledních letech se evropské společnosti ve své akviziční aktivitě více zaměřují na nové členy EU a jejich sousedy. Děje se to na úkor investic do Číny a Indie, které představují nejrychleji se rozvíjející oblasti světa a budoucnost globální ekonomiky. Americké společnosti své investice do asijských podniků naopak mohutně navyšují.

Ztrojnásobení přeshraničních fúzí

Zvýšenou vlnu přeshraničních fúzí a akvizic (M&A – Mergers and Acquisitions) přinesl počátek 90. let s rozšiřující se globalizací. Mezi roky 1990 a 2000 se počet přeshraničních fúzí a akvizic ztrojnásobil a ty radikálně nahradily investice na zelené louce jako hlavní zdroj přímých zahraničních investic.

Pozici hlavního cíle přeshraničních fúzí a akvizic si sice uhájily firmy z EU a Severní Ameriky, jejich podíl se však za posledních deset let snížil na úkor zemí střední a východní Evropy a zejména Asie. Částečným vysvětlením je splasknutí akciové bubliny a ochabnutí ekonomického růstu v EU i USA. Komplexnější odpovědí je snaha firem zajistit si pozici v oblastech s vyšším růstovým potenciálem a nižšími náklady.

Vstup do EU magnetem v CEE

Význam střední a východní Evropy (CEE) z hlediska cílového regionu pro přeshraniční M&A se mezi roky 1990 a 2003 zhruba zdvojnásobil. Investory přitahovaly zejména kvalifikovaná a levná pracovní síla, nižší náklady a korporátní daně a investiční pobídky. Jednorázovou příležitostí byla privatizace podnikové sféry. Zdaleka neaktivnější byly při skupování těchto podniků společnosti z EU (podíl téměř 70 % v letech 2000-03). Na druhém místě skončily firmy ze stejného regionu, severoamerické korporace byly třetí.

Investiční vztahy mezi EU-15 a novými členskými státy EU ze střední a východní Evropy se začaly rozvíjet od počátku 90. let, kdy nadnárodní evropské firmy očekávané rozšíření Unie správně vyhodnotily jako příležitost. Zatímco zprvu většina M&A směřovala do Maďarska, Polska a České republiky, v poslední

době se favority investorů staly i Estonsko, Slovensko a Litva. Bezproblémová integrace nových členů do unijních struktur vede nyní investory k tomu, aby zaměřili svou pozornost i na jejich sousedy: Bulharsko, Rumunsko a Chorvatsko.

Atraktivita středoevropského regionu do budoucna záleží na tom, jak se tyto státy vypořádají s potřebnými strukturálními reformami v oblasti trhu práce, veřejných financí, penzijních systémů, zdravotnictví či školství. Nevýhodou je jistá omezenost jejich trhů, vždyť v deseti nových členských zemích EU žije pouze mírně přes 74 milionů obyvatel.

Podle průzkumu mezinárodní organizace UNCTAD (Konference OSN pro obchod a rozvoj) budou v letech 2004-07 Polsko a ČR nejatraktivnějšími zeměmi v regionu střední a východní Evropy z pohledu přílivu přímých zahraničních investic.

Nejatraktivnější je Čína a Indie

Nejoblíbenějšími destinacemi v Asii byly pro přeshraniční investice Čína a Indie, které v období 2000-03 reprezentovaly 20 %, resp. 17 % všech přeshraničních fúzí a akvizic v tomto regionu. Podle statistik OECD se Čína stala v roce 2003 částkou 53 miliard dolarů dokonce vůbec největším příjemcem přímých zahraničních investic na světě.

Zahraniční investory na Číně a Indii zaujaly výborná ekonomická výkonnost, rostoucí konkurenceschopnost tamního sektoru informačních technologií, levné náklady na práci a půdu, velikost trhů dle počtu obyvatel, probíhající liberalizační opatření a částečně i vládní pobídky investorům. Zatímco Čína se orientuje zejména na produkci průmyslových spotřebních výrobků, Indie je specialistou na outsourcingové služby, zejména informační technologie.

Pozici hlavního přeshraničního investora do podniků na asijském kontinentě (kromě firem z jiných asijských zemí) si drží Severní Amerika a dále ji upevňuje. Ze statistik je patrné, že americké firmy přeorientovaly svou investiční aktivitu na rychle rostoucí Asii, na úkor skupování evropských firem.

Špatná strategie evropských firem?

Evropské firmy naopak v Asii v tomto ohledu za USA ztrácejí. Své investice více zaměřují na nové členské země EU a jejich sousedy, včetně Ruska. Je však tato strategie správná? Přehledy mezinárodních alokací kapitálu naznačují, že nejpřitažlivějšími zeměmi se do budoucna stanou právě Čína a Indie. Již nyní představují nejdynamičtější ekonomiky světa s obrovským růstovým potenciálem, patří mezi nejvýznamnější světové producenty v řadě odvětví a stále si udržují nízkou úroveň nákladů. Brzký vstup na tyto trhy bezesporu znamená jedinečnou konkurenční výhodu. Pro toho, kdo přijde jako „druhý“ již bude složitější se uchytit. Velikost čínské a indické ekonomiky, jejich růstové vyhlídky a současný stav nabídkové strany v těchto ekonomikách naznačuje, že prostor pro evropské firmy zde stále existuje. Nebude však otevřen do nekonečna.

Očekávané aktivity

Také v měsíci únoru budeme svědky řady setkání vrcholných rozhodovacích orgánů Evropské unie. Do centra pozornosti se ale dostane zahraniční politika. Dne 22. února přijede poprvé po svém znovuzvolení do Evropy americký prezident George W. Bush. Při jeho jednání s čelnými představiteli Evropské unie bude na pořadu zejména napravení vzájemných vztahů, které dostaly válkou v Iráku vážnou trhlinu.

31.1.-1.2.2005 Brusel, Belgie

- Zasedání Rady EU k všeobecným záležitostem a vnějším vztahům

1.-2.2.2005 Brusel, Belgie

- Zasedání Výboru pro dopravu

1.-2.2.2005 Brusel, Belgie

- Zasedání Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů

2.-3.2.2005 Brusel, Belgie

- Zasedání Výboru pro životnímu prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin

17.2.2005 Brusel, Belgie

- Zasedání Rady EU k ekonomickým a finančním záležitostem (ECOFIN)

21.-24.2.2005 Štrasburk, Francie

- Plenární zasedání Evropského parlamentu

22.2.2005 Brusel, Belgie

- Návštěva amerického prezidenta George W. Bushe v EU a NATO

24.2.2005 Brusel, Belgie

- Zasedání Rady EU k dopravě, telekomunikacím a energetice

24.2.2005 Brusel, Belgie

- Zasedání Rady EU k justici a záležitostem vnitra

Jednou z hlavních priorit nastoupivšího lucemburského předsednictví orgánům Evropské unie je i nalezení dohody o budoucí podobě finanční perspektivy na léta 2007 až 2013. Podle návrhu Evropské komise pozice České republiky jako čistého příjemce z Evropského rozpočtu výrazně posílí. Skupina největších čistých plátců do společné evropské kasy s návrhem Evropské komise ale nesouhlasí a požaduje snížení objemu evropského rozpočtu.

FINANČNÍ PERSPEKTIVA NA OBDOBÍ 2007-13 A POZICE ČR

Evropský rozpočet je hlavním finančním nástrojem realizace politik EU a naplňování jejího poslání. Přitom ještě do roku 1967 byly rozpočty tři, pro všechny Společenství (Evropské hospodářské společenství, Evropské společenství uhlí a oceli a Euroatom). Slučovací smlouvou byly sloučeny do jediného.

Od rozpočtu suverénního státu se liší, a to jak strukturou, tak velikostí. Jeho výdaje připomínají specificky zaměřený fond, který se orientuje zejména na podporu zemědělství a zvyšování soudržnosti často nesourodých regionů. Vlastní příjmy mají zase výrazně příspěvkový charakter, tzv. tradiční vlastní zdroje tvoří malý podíl. Z hlediska velikosti Evropský rozpočet mírně přesahuje 1 % hrubého národního důchodu (HND), naproti

tomu členské státy mají rozpočty až necelých 50 % HDP.

Od roku 1988 jsou roční rozpočty EU sestavovány ve formě finančních perspektiv (víceletých finančních rámců). První finanční perspektiva byla pětiletá a vztahovala se k období od 1988-1992. Dále následovaly dvě sedmiletá období 1993-1999 a 2000-2006. Finanční perspektiva udává stropy výdajů pro jednotlivé rozpočtové hlavy na každý rok. V průběhu daného období pak na základě aktuálních ekonomických údajů a očekávání se výdaje upravují. Jednou z hlavních zásad Evropského rozpočtu je zásada vyrovnanosti – příjmy a výdaje rozpočtu musí být v rovnováze.

STÁVAJÍCÍ FINANČNÍ PERSPEKTIVA 2000-2006

Aktuální finanční perspektiva se vztahuje na období od začátku roku 2000 do konce roku 2006. Její finální verze byla dohodnuta na summitu EU v Berlíně v březnu 1999. Strop vlastních zdrojů rozpočtu byl stanoven na 1,24 % HND Společenství a udává výdaje ve stálých cenách roku 1999. Finanční perspektiva má osm kapitol neboli hlav. Hlav bylo původně sedm, poté byly rozšířeny o hlavu osm „Výdaje na rozšíření“, která zahrnuje rozpočtové kompenzace novým členským zemím (ostatní

výdaje na rozšíření byly rozpuštěny do jednotlivých hlav).

Tento finanční rámec počítal s přistoupením šesti nových členských států (ČR, Polsko, Maďarsko, Kypr, Slovinsko, Estonsko) v roce 2002. Vstupní vyjednávání však nakonec vyústila v rozšíření o desítku zemí od května 2004. Díky tomu musel být upraven finanční rámec na období od roku 2004 do roku 2006 – úpravy byly dohodnuty na Kodaňském summitu EU v prosinci 2002.

Finanční perspektiva 2000-2006 upravená po rozšíření na EU-25 (mil. EUR, stálé ceny roku 1999)

příděly na závazky	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Hlava 1: Zemědělství	40 920	42 800	43 900	43 770	44 650	45 675	45 805
Společná zemědělská politika	36 620	38 480	39 570	39 430	38 740	39 611	39 622
Rozvoj venkova	4 300	4 320	4 330	4 340	5 910	6 064	6 183
Hlava 2: Strukturální operace	32 045	31 455	30 865	30 285	35 718	36 579	38 052
Strukturální fondy (vč. nástroje pro severní Kypr)	29 430	28 840	28 250	27 670	30 571	31 899	32 703
Kohezní fond	2 615	2 615	2 615	2 615	5 147	4 680	5 349
Hlava 3: Vnitřní politiky	5 930	6 040	6 150	6 260	7 891	8 112	8 226
Hlava 4: Vnější vztahy	4 550	4 560	4 570	4 580	4 590	4 600	4 610
Hlava 5: Administrativa	4 560	4 600	4 700	4 800	5 403	5 558	5 712
Hlava 6: Rezervy	900	900	650	400	400	400	400
Měnové rezervy	500	500	250	0	0	0	0
Rezervy naléhavé pomoci	200	200	200	200	200	200	200
Garanční rezervy	200	200	200	200	200	200	200
Hlava 7: Předvstupní pomoc	3 120	3 120	3 120	3 120	3 120	3 120	3 120
Zemědělství	520	520	520	520	-	-	-
Předvstupní strukturální nástroj	1 040	1 040	1 040	1 040	-	-	-
Phare	1 560	1 560	1 560	1 560	-	-	-
Hlava 8: Výdaje na rozšíření	-	-	-	-	1 273	1 173	940
Příděly na závazky celkem	92 025	93 475	93 955	93 215	103 045	105 218	106 865
Příděly na platby celkem	89 600	91 110	94 220	94 880	100 800	101 600	103 840
Příděly na platby k HND	1,07%	1,08%	1,11%	1,10%	1,08%	1,06%	1,06%
Rezerva na nepředvídatelné výdaje k HND	0,17%	0,16%	0,13%	0,14%	0,16%	0,18%	0,18%
Strop vlastních zdrojů k HND	1,24%	1,24%	1,24%	1,24%	1,24%	1,24%	1,24%

Zdroj: Evropská komise, pozn: včetně výdajů určených pro severní část Kypru vyplacených pro případ vyřešení sporů rozdělovacích ostrov.

Dohadování o úpravě finanční perspektivy nebylo jednoduché. Vyjednávači nových členských zemí se snažili získat co nejvíce peněz. Zástupci „starších“ členů zase v době ekonomické stagnace měli zájem spíše na úsporách. Vážným kamenem úrazu se ukázaly být výdaje na společnou zemědělskou politiku, zejména přímé platby zemědělcům. Nakonec bylo dohodnuto, že budou zaváděny postupně. V roce 2004 zemědělci nových členských států obdrží 25 % výše přímých plateb v EU-15 a na plnou úroveň se dostanou až v roce 2013.

Rovněž u výdajů na strukturální operace si vyjednávači nových členů představovali větší částky. Komise argumentovala sníženou absorpční kapacitou nově vstupujících zemí.

Oproti průměru EU noví členové logicky získali relativně více peněz z kohezního fondu než ze strukturálních fondů. Příjmy z Evropského rozpočtu na vnitřní politiky jsou určeny jednak na pokračování financování komunitárních programů (např. věda), a jednak na budování institucí (např. posilování soudnictví, ochrana finančních zájmů Společenství a boj proti podvodům). Některých nových členských zemí kromě České republiky se týká i finanční pomoc na odstavení jaderných elektráren či příspěvek na budování Schengenského systému. Zvláštní kapitolou jsou dočasné rozpočtové kompenzace, které mají zabránit, aby se noví členové v prvních letech v EU dostali do pozice čistých plátců do evropského rozpočtu.

NÁVRH FINANČNÍ PERSPEKTIVY 2007-2013

První podoby budoucí finanční perspektivy se objevily v únoru 2004, kdy Evropská komise vydala Sdělení „Budování společné budoucnosti – politické výzvy a rozpočtové prostředky rozšířené Unie na období 2007-2013“. V něm Komise vyjadřuje následující priority rozvoje EU na dané období:

1. Integrace jednotného trhu do širšího cíle udržitelného rozvoje, mobilizace ekonomických, sociálních a environmentálních politik. Cílem priority, která bude financována z nových rozpočtových hlav 1 a 2, jsou konkurenceschopnost, soudržnost a ochrana a řízení přírodních zdrojů.
2. Vložení reálného smyslu ke konceptu evropského občanství dokončením území svobody, spravedlnosti, bezpečnosti a přístupu k základním veřejným zbožím a službám – financováno novou rozpočtovou hlavou 3.
3. Zavedení role Evropy jako globálního partnera – uvědomění si regionální odpovědnosti, podporování udržitelného rozvoje a přispívání k civilní a strategické bezpečnosti. Předpokládá se financování z nové rozpočtové hlavy 4.

Další sdělení z loňského července doprovází řada konkrétních legislativních návrhů spojená s budoucím finančním rámcem a týkajících se společné zemědělské a rybolovné politiky, rozvoje venkova, strukturální a kohezní politiky, zaměstnanosti a sociální politiky, vzdělávání a dopravy.

Hlavní body návrhu EK:

- výdaje se dělí do velkých výdajových kategorií zvaných okruhy (hlavy), a to pro každý rok v období 2007-2013,
- maximální částky zvané stropy jsou stanoveny v tabulce finančního rámce pro období 2007-2013 pro položky závazků a pro každý okruh,
- celkové roční částky jsou vyjádřeny pro položky závazků i položky plateb,
- roční strop pro položky plateb musí respektovat strop vlastních zdrojů, který je v současnosti stanoven na 1,24 % hrubého národního důchodu (HND) EU.

Navrhovaná struktura výdajů EU na období 2007-2013 (mil. EUR, stálé ceny roku 2004)

příděly na závazky	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Hlava 1: Udržitelný růst	46 621	58 735	61 875	64 895	67 350	69 795	72 865	75 950
1a. Konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost	8 791	12 105	14 390	16 680	18 965	21 250	23 540	25 825
1b. Soudržnost pro růst a zaměstnanost	37 830	46 630	47 485	48 215	48 385	48 545	49 325	50 125
Hlava 2: Ochrana a správa přírodních zdrojů	56 015	57 180	57 900	58 115	57 980	57 850	57 825	57 805
z nichž: zemědělství – výdaje související s trhem a přímé platby	43 735	43 500	43 673	43 354	43 034	42 714	42 506	42 293
Hlava 3: Občanství, svoboda, bezpečnost a spravedlnost	2 342	2 570	2 935	3 235	3 530	3 835	4 145	4 455
Hlava 4: EU jako globální partner	11 232	11 280	12 115	12 885	13 720	14 495	15 115	15 740
Hlava 5: Správní výdaje	3 436	3 675	3 815	3 950	4 090	4 225	4 365	4 500
Vyrovňovací platby	1 041	1 041	120	60	60	-	-	-
Příděly na závazky celkem	120 668	133 560	138 700	143 140	146 670	150 200	154 315	158 450
Příděly na platby celkem	114 740	124 600	136 500	127 700	126 000	132 400	138 400	143 100
Příděly na platby k HND	1,09%	1,15%	1,23%	1,12%	1,08%	1,11%	1,14%	1,15%
Dostupný prostor k HND	0,15%	0,09%	0,01%	0,12%	0,16%	0,13%	0,10%	0,09%
Strop vlastních zdrojů k HND	1,24%	1,24%	1,24%	1,24%	1,24%	1,24%	1,24%	1,24%

Zdroj: Evropská komise, pozn.: výdaje za rok 2006 byly rozděleny podle nových rozpočtových hlav pro možnost srovnání

Jednou z hlavních charakteristik nově navrženého finančního rámce je zjednodušení – měl by obsahovat pouze pět hlav namísto osmi. Menší počet hlav znamená vyšší flexibilitu.

Strop vlastních zdrojů představuje 1,24 % HND, tedy stejně jako v současné finanční perspektivě 2000-2006. Průměrný strop přidělů na platby je 1,14 % unijního HND. Skutečné čerpání v rámci nynějšího rozpočtového rámce však činí okolo 1 %. Tento nárůst Komise obhájí přistoupením nových chudších zemí a zvýšenými nároky na naplňování hlavních výzev EU typu Lisabonské strategie a budování prostoru svobody, bezpečnosti a spravedlnosti. V opozici vůči tomu se postavila skupina největších čistých plátců do evropského rozpočtu – tzv. gang šesti (Velká Británie, Německo, Francie, Švédsko, Nizozemí a Rakousko), k jejichž názoru se připojil i Kypr. Tyto státy požadují zachovat stávající hranici skutečných výdajů ve výši 1,0 % HND. Dá se předpokládat, že řešením bude kompromis.

Podle odhadů českého velvyslance při EU Jana Kohouta by se kompromis mohl ustálit mezi 1,08 a 1,10 % HND. Pokud budou mít bohatší státy navrch a prosadí úspornější verzi rozpočtu, dotkne se zejména strukturální politiky. Na výdajích na společnou zemědělskou politiku se totiž již členské státy dohodly. Praha bude podle něj při rozpočtových vyjednáváních prosazovat, aby se v rámci úspor plošně neškrtalo všem. V praxi taková argumentace směřuje k požadavku, aby se neměnily plánované dotace pro nové členy a škrtalo se spíše u starých zemí. Odtud řevnivost mezi nováčky na jedné straně a Španělskem, Portugalskem a Řeckem na straně druhé.

Kromě sporu o peníze mezi nováčky a státy EU-15 se dá očekávat i tvrdý souboj o tzv. britskou slevu z příspěvku do rozpočtu EU. Tu prosadila britská premiérka Margaret Thatcherová v roce 1984 na summitu v Fontainebleau. Hlavním argumentem byla tehdy relativně chudší pozice Velké Británie vůči průměru EU a méně získaných zemědělských dotací než ostatní státy, zejména Francie.

Britská sleva má být podle návrhu Komise zrušena postupně do roku 2011. Zároveň se má nastartovat korekční mechanismus pro všechny bohatší země v okamžiku, kdy čistý příspěvek nějaké země dosáhne 0,35 % HND. Ze sumy, jež by měla být zaplácena nad tento limit, by EU vracela 66 %, nejvýše však 7,5 miliardy euro ročně.

Pokud by členské státy s návrhy EK souhlasily, přispívalo by do rozpočtu EU nejvíce Nizozemsko (negativní saldo 0,5 % HND). Nejvíce by na členství vydělávala Litva (plus 4,44 % HND). Česká republika by byla čistým příjemcem na úrovni 3,20 % HND. Kdyby se britská sleva nezměnila, doplácelo by na členství v EU nejvíce rovněž Nizozemsko (-0,56 % HND), Británie by trátila jen 0,25 %. ČR by z rozpočtu unie získávala ročně v průměru 3,17 % svého HND.

Odhadované čisté pozice pro období 2007-2013 ve vztahu k HND

	Současný stav *	Návrh EK
Belgie**	1,21%	1,26%
Česká republika	3,17%	3,20%
Dánsko	-0,31%	-0,26%
Německo	-0,54%	-0,49%
Estonsko	3,76%	3,78%
Řecko	2,16%	2,19%
Španělsko	0,23%	0,25%
Francie	-0,37%	-0,34%
Irsko	0,47%	0,50%
Itálie	-0,41%	-0,36%
Kypr	-0,37%	-0,34%
Lotyšsko	4,40%	4,44%
Litva	4,41%	4,43%
Lucembursko**	5,80%	5,83%
Maďarsko	3,06%	3,09%
Malta	1,06%	1,09%
Nizozemsko	-0,56%	-0,50%
Rakousko	-0,38%	-0,41%
Polsko	3,76%	3,79%
Portugalsko	1,50%	1,53%
Slovinsko	1,31%	1,33%
Slovensko	3,27%	3,30%
Finsko	-0,25%	-0,20%
Švédsko	-0,50%	-0,46%
Spojené království	-0,25%	-0,46%

* Při současné výši britské slevy, **bez výdajů na administrativu se Lucembursko a Belgie stanou čistými plátcí, zdroj: Komise

ODHADOVANÁ POZICE ČESKÉ REPUBLIKY NA OBDOBÍ 2007-2013

Pozice České republiky ve stávající finanční perspektivě 2000-2006

Celkové částky pro rozšíření byly stanoveny Evropskou radou v Berlíně 25. března 1999 v rámci Finanční perspektivy na současné programovací období. Byly stanoveny pro podmínky rozšíření EU o 6 zemí v roce 2002.

Vývoj však vedl k rozšíření pozdějšímu (k 1. květnu 2004) a o větší počet zemí (deset). Limity stanovené Berlínským summitem ale zůstaly závazné. Evropská komise navrhla

30. ledna 2002 finanční rámec rozšíření, ve kterém určila celkovou částku pro 10 kandidátských zemí a její rozdělení na jednotlivé oblasti (zemědělství, strukturální operace, vnitřní politiky).

Návrh obsahoval i princip nezhoršení čisté rozpočtové pozice nových členských zemí oproti poslednímu roku před vstupem, který byl naplněn prostřednictvím poskytnutí tzv. rozpočtových kompenzací. Definitivní podobu čistých pozic nových členských států schválil Kodaňský summit EU v prosinci 2002.

Odhad čisté pozice České republiky vůči EU

(mil. EUR, stálé ceny roku 1999 a běžné ceny)

	2004		2005		2006	
	stálé ceny	běžné ceny	stálé ceny	běžné ceny	stálé ceny	běžné ceny
Předvstupní pomoc	181	201	153	173	98	112
Zemědělství	100	111	392	442	483	554
Strukturální akce	169	186	355	400	427	490
Současné vnitřní polit.	44	49	76	86	102	118
Budování institucí	7	8	9	10	9	10
Kompenzace	300	332	270	304	177	203
Celkové příjmy ČR	801	886	1255	1416	1296	1488
Tradiční vlastní zdroje	-66	-73	-105	-119	-105	-121
Procento DPH	-74	-82	-116	-131	-119	-137
Příspěvek z HND	-426	-472	-653	-738	-670	-772
Podíl na rabatu UK	-56	-63	-88	-99	-93	-108
Celkové výdaje ČR	-623	-690	-963	-1087	-987	-1138
Čistá bilance ČR	178	196	293	328	307	351

Zdroj: Generální ředitelství EK pro rozpočet, MF ČR

Pozice ČR ve finanční perspektivě 2007-2013

Jistotou nyní je, že ať dopadne vyjednávání o budoucím rozpočtovém rámci jakkoliv, Česká republika zůstane v pozici čistého příjemce. Je rovněž vysoce pravděpodobné, že čistý příliv peněz z EU se podstatně zvýší, ba zněkolikanásobí.

Evropská komise ve svém návrhu přiřkla České republice průměrnou čistou pozici v období 2007-13 ve výši 3,20 % HND. Jak již bylo napsáno výše, Evropská komise přitom počítá se zrušením britské slevy a výdajům evropského rozpočtu na úrovni 1,14 % HND Společenství. Je dosti pravděpodobné, že tyto návrhy se v plné výši nepodaří prosadit a skutečná verze bude kompromisem, který pro Českou republiku bude znamenat mírné zhoršení její čisté pozice (oproti návrhu EK).

Budeme-li vycházet z návrhu Komise a předpokládáme-li průměrný tříprocentní růst našeho hrubého národního důchodu, čistá pozice ČR by měla v budoucí finanční perspektivě 2007-2013 dosáhnout téměř tři miliardy euro v průměru za rok.

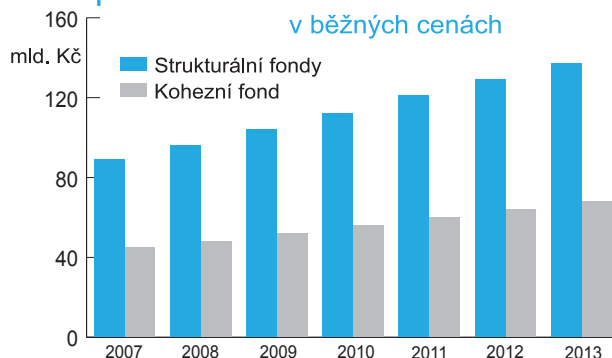
Podobný názor má i Ministerstvo financí, podle jehož výpočtů by do země mělo z EU přitékat od roku 2007 ročně 80 až 90 miliard korun. Nárůst by měl reflektovat zvyšující se přímé platby zemědělcům, největší část však bude připadat na strukturální a kohezní politiku. Kompenzační platby nebudou potřeba.

I v budoucím finančním rámci zůstane pravděpodobně hranice absorbování („strop“) finančních převodů pro jakýkoliv členský stát v rámci politiky soudržnosti na současných 4 % národního HDP. Dá se předpokládat, že Česká republika bude dostávat právě 4 % HDP, třetina prostředků by měla směřovat z kohezního fondu, 2/3 pak ze strukturálních fondů (nově budou pouze dva: Evropský fond pro regionální rozvoj a Evropský sociální fond).

Podle odhadů Ministerstva financí bychom v příští finanční perspektivě 2007-2013 mohli získat celkem 787 miliard korun ze strukturálních fondů a 394 miliard Kč z kohezního fondu.

Problémem je, kde při takovéto částce zajistit požadované míry spolufinancování. Návrh EK počítá se spolufinancováním 75 % u strukturálních fondů, resp. 85 % u kohezního fondu. Zbytek do 100 % musí zajistit členský stát z vlastních zdrojů. Velká část z nich přitom bude z veřejných rozpočtů. Ty se octnou pod dvojnásobným tlakem. Budou muset najít zdroje na kofinancování a zároveň šetřit, aby dodržely Konvergenční program a splnily Maastrichtská kritéria pro přijetí eura. Ministerstvo financí navrhuje rušit či omezovat neefektivní programy a dotace, které jdou na stejný účel jako peníze z EU.

Odhad příjmů ČR na regionální politiku v letech 2007-13

Zdroj: MF ČR

Dopady přílivu peněz z EU na ekonomiku

Kromě nastartování rozvoje méně vyspělých regionů, což se projeví až ve středně- a dlouhodobém horizontu, bude mít příliv peněz z EU i patrný okamžitý dopad. Na finančních trzích by se měl projevit v tlaku na posilování kurzu koruny. Nabídka „evropských“ eur a z toho vyplývající poptávka po korunách bude zřetelná a permanentní (alespoň do doby, než euro nahradí korunu – roky 2010 až 2011). Částečně by tomuto trendu mohla čelit ČNB, kdyby po dohodě s vládou zamezila konverzi eura přes devizový trh, eura by převedla přímo do svých devizových rezerv a proti nim emitovala koruny.

Zřetelný vliv bude mít příliv peněz i na okamžité zrychlení tempa růstu HDP. Skokový nárůst agregátní poptávky a k ní připojené multiplikační efekty potáhnou českou ekonomiku vzhůru. Rychlejší ekonomický růst zvýší životní úroveň obyvatel a přispěje k dohánění vyspělejších států Unie. Náraz agregátní poptávky povede k vytvoření nových pracovních míst, které povedou ke snížení nezaměstnanosti. Stinnou stránkou může být naopak vyvolání poptávkových inflačních tlaků.

Ať již dopadne vyjednávání o následující finanční perspektivě jakkoliv, jedno je jisté. Čistě z účetního pohledu se členství v Unii vyplácí již nyní a v období od roku 2007 do roku 2013 se to ještě více znásobí.

Také únor a první polovina měsíce března dávají zájemcům o široké pole evroské integrace možnost zúčastnit se řady zajímavých workshopů, seminářů či konferencí. Námi vybrané akce se tentokrát zaměřují hlavně na oblast energetiky, dopravy a zahraničních vztahů. Na své by si měli přijít i ti, kteří se zajímají o problematiku e-Governmentu, odpadového hospodářství, platebního styku či dobývání vesmíru.

Bližší informace ohledně programu těchto akcí má k dispozici EU kancelář České spořitelny.

datum	místo konání	název a charakteristika akce
12.-20.2.2005	Brusel, Belgie	Týden Země a vesmíru; zájmový týden organizovaný Evropskou komisí a Evropskou vesmírnou agenturou: http://europa.eu.int/comm/space/esw/index_en.htm
14.2.2005	Brusel, Belgie	„Dělá EU dostatek k propagaci bezhotovostního jednotného trhu?“, debata Friends of Europe: http://www.friendsofeurope.org/conf_ataglance.asp?ConfId=368
17.2.2005	Brusel, Belgie	„Stav veřejných vztahů v roce 2005 – skládání evropské skládačky“, konference Evropského centra pro veřejné vztahy: http://www.publicaffairs.ac/publicprogrammes/AC2005/
16.-18.2.2005	Barcelona, Španělsko	„Finanční dilema – vládní požadavky versus klesající zdroje“, mezinárodní konference asociace UITP o financování veřejné dopravy: http://www.uitp.com/events/2005/barcelona/en/
24.-25.2.2005	Brusel, Belgie	„Informační dny o směrnici o výchozí kvalifikaci a pravidelném školení řidičů některých silničních vozidel pro nákladní nebo osobní dopravu“, seminář asociace UITP: http://www.uitp.com/events/2005/brussels/en/
2.-4.3.2005	Bolzano, Itálie	„Elektronická demokracie – výzva před námi“, konference o e-Governmentu organizovaná Evropskou vědeckou nadací: http://www.inf.unibz.it/tcgov2005/index.html
2.-4.3.2005	Wels, Rakousko	Světové dny udržitelné energie 2005; akce Rakouské federace úspor energie: http://www.esv.or.at/esv/index.php?id=217&L=1
8.-10.3.2005	Barcelona, Španělsko	Konference o nebezpečném odpadu organizovaná Španělskou technickou asociací pro odpadové hospodářství a životní prostředí: http://www.ategrus.org/
10.-11.3.2005	Brusel, Belgie	„Kogenerace – čistá, chytrá, konkurenceschopná“, výroční konference asociace Cogen: http://www.cogen.org/events/Annual_Conference_2005.htm
14.3.2005	Brusel, Belgie	„Spravování plotů okolo Atlantiku“, konference Friend of Europe o vztazích mezi EU a USA: http://www.friendsofeurope.org/conf_ataglance.asp?ConfId=373

Statistické okénko

Statistické okénko v tabulkové formě zobrazuje důležité makroekonomické a finanční ukazatele zemí nově přistoupivších do Evropské unie se zřetelem na kritéria definovaná v Maastrichtské smlouvě: meziměsíční, meziroční a průměrnou inflaci, indikátory deficitu schodku státního rozpočtu a státního dluhu vyjádřených v poměru k HDP a volatilitu devizových kurzů národních měn k euro. Pro srovnání jsou v tabulce i stejné ukazatele pro celou EU.

Cenový vývoj

	Meziměsíční inflace v %			Meziroční inflace v %			Průměrná meziroční inflace v %		
	X-04	XI-04	XII-04	X-04	XI-04	XII-04	X-04	XI-04	XII-04
EU	0,3	0,0	0,4	2,3	2,2	2,4	2,1	2,1	2,1
EU - minimum	-	-	-	-	-	-	0,6	0,7	0,7
ČR	0,4	-0,1	0,0	3,1	2,6	2,5	2,3	2,4	2,6
Estonsko	0,3	0,4	0,2	4,0	4,4	4,8	2,5	2,7	3,0
Kypr	1,0	0,4	0,2	2,0	2,6	3,9	1,9	1,8	1,9
Litva	0,2	0,3	-0,1	3,1	2,9	2,8	0,5	0,8	1,2
Lotyšsko	0,4	0,5	0,3	7,2	7,2	7,4	5,6	5,9	6,2
Maďarsko	0,5	0,0	0,0	6,4	5,7	5,5	6,8	6,8	6,8
Malta	0,0	-4,0	1,0	2,7	1,9	1,9	2,8	2,8	2,7
Polsko	0,6	0,3	0,0	4,6	4,5	4,4	3,1	3,4	3,6
Slovensko	0,1	-0,2	-0,1	6,3	6,0	5,8	8,0	7,7	7,4
Slovinsko	0,1	0,6	-0,5	3,4	3,8	3,3	3,9	3,8	3,7

Pozn.: založeno na bázi harmonizovaného indexu spotřebitelských cen (HICP); průměrná meziroční inflace je dvanáctiměsíční klouzavý průměr meziroční změny harmonizovaného indexu spotřebitelských cen; EU – minimum je průměr průměrné inflace ve třech členských státech EU s její nejnižší hodnotou. Zdroj: Eurostat

Fiskální vývoj

	Deficit veřejných rozpočtů k HDP v %			Veřejný dluh k HDP v %		
	2001	2002	2003	2001	2002	2003
EU-25	-1,2	-2,3	-2,8	62,1	61,6	63,2
ČR	-5,9	-6,8	-12,6	25,3	28,8	37,8
Estonsko	0,3	1,4	3,1	4,4	5,3	5,3
Kypr	-2,4	-4,6	-6,4	64,3	67,4	70,9
Litva	-2,0	-1,5	-1,9	22,9	22,4	21,4
Lotyšsko	-2,1	-2,7	-1,5	14,9	14,1	14,4
Maďarsko	-4,4	-9,2	-6,2	53,5	57,2	59,1
Malta	-6,4	-5,8	-9,6	62,0	62,3	70,4
Polsko	-3,8	-3,6	-3,9	36,7	41,1	45,4
Slovensko	-6,0	-5,7	-3,7	48,7	43,3	42,6
Slovinsko	-2,8	-2,4	-2,0	28,1	29,5	29,4

Pozn.: na základě standardu ESA 95; zdroj: Eurostat

Volatilita devizových kurzů národních měn k euro

	Za posledních 24 měsíců			Za posledních 12 měsíců		
	průměrný kurz	odchylka maximum v %	odchylka minimum v %	průměrný kurz	odchylka maximum v %	odchylka minimum v %
Česká koruna	31,82	+6,0	-4,5	31,69	+5,6	-4,9
Estonská koruna	15,65	+0,0	+0,0	15,65	+0,0	+0,0
Kyperská libra	0,583	+1,3	-1,0	0,581	+1,0	-0,9
Litevský litas	3,453	+0,0	-0,0	3,453	+0,0	-0,0
Lotyšský lat	0,656	+6,3	-6,0	0,667	+3,1	-4,4
Maďarský forint	252,9	+4,0	-7,7	250,2	+2,6	-6,8
Maltská lira	0,428	+1,9	-1,6	0,428	+1,0	-1,5
Polský zlotý	4,465	+10,2	-9,5	4,475	+10,4	-9,3
Slovinský tolar	236,9	+2,5	-1,3	239,3	+0,9	-0,3
Slovenská koruna	40,62	+6,4	-4,1	39,85	+4,4	-2,4

Pozn.: průměrný kurz je prostý aritmetický kurz měny daného státu k euro v uvedeném období, odchylka maximum je procentní odchylka maximálního kurzu v daném období od průměru, odchylka minimum je procentní odchylka minimálního kurzu od průměru, zdroj: ECB. Referenční období končí k 31.1.2005.

Tato publikace je považována za doplňkový zdroj informací našim klientům. Na informace uvedené v ní nelze pohlížet tak, jako by šlo o údaje nezvratné a nezměnitelné. Publikace je založena na nejlepších informačních zdrojích dostupných v době tisku. Použité informační zdroje jsou všeobecně považované za spolehlivé, avšak Česká spořitelna, a.s. ani její pobočky či zaměstnanci neručí za správnost a úplnost informací. Autoři považují za slušnost, že při použití jakékoliv části tohoto dokumentu, bude uživatelem tento zdroj uveden.

Některé obrázky použité v této publikaci pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise.

